У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303 434-0237 434-0807 УНСоюзу: 435-3740 — Тел. з Ню Йорку: — BArcly 74125 УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 35. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 21-го ЛЮТОГО (FEBRUARY) 1970 No. 35. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

П'ятниця, 20 лютого 1970

В АМЕРИЦІ

КРАЙОВА ГВАРДІЯ ПОВІДОМИЛА, що вона прийматиме на добровільців тих вояків, які мають за собою відбутий військовий вишкіл. Це зарядження відбирає надію в скорому часі дістатися до Гвардії тим юнакам, що не мають вишколу і хотіли б відбувати військову службу в ній, щоб їх не покликали до служби в армії. Число зголошених до Гвардії завжди було більше від запотребування, і зголошені мусіли чекати на свою чергу. Тепер вони мусітимуть ще довше чекати, як це було досі.

СЕКРЕТАР МЕШКАНЕВИХ І МІСЬКИХ СПРАВ Джордж Ромні критикує проєкт закону про контролю комірного в місті Ню Йорку, кажучи, що при такій контролі не можна сподіватися збільшення числа нових мешканевих одиниць, ані поліпшення теперішніх мешкань. Ромні вказує на це, що воно смішно виглядає, коли хтось хоче, щоб тепер комірне було майже таке саме, як було в 1940-их роках. Ромні відбув пресову конференцію у Вашингтоні. Ромні домагався зменшення податків від будівельних площ, бо і це відстрашує людей від купування площ та від будови мешканевих домів.

В КОНГРЕСОВИХ КОЛАХ СТВЕРДЖУЮТЬ, що проєкт президента Ніксона, щоб родини з 4-ох членів, в яких голова родини працює, мали запевнений прибуток принаймні 1,600 долярів річно, здобуває прихильників. Його опрацьовуватиме Палатна Комісія Способів і Засобів. Сподіваються, що цей проєкт буде схвалений ще при кінці того тижня, а кінцевої ухвали в цій справі сподіваються в березні. Дехто гадає, що запропоновану Ніксоном суму збільшать до 2,400 долярів для родини з 4-ох осіб, в якій голова родини працює.

НАУКОВИЙ ДОРАДНИК ПРЕЗИДЕНТА НІКСОНА д-р Лі А. ДюБрідж, промовляючи на конвенції Американського Товариства Шкільних Адміністраторів в Атлантик Сіті, Н. Дж., твердив, що треба коло 10-ох років на те, щоб американські автостради та вулиці американських міст були вільні від диму, який випускають авта. ДюБрідж — це науковий дорадник президента Ніксона. Він гадає, що треба буде десятьох років, щоб випродукувати авта, які не будуть занечищувати повітря.

ПЕРЕВЕДЕНІ ОПИТУВАННЯ ВИЯВЛЯЮТЬ, що 6 осіб зі всіх 10-ох, що живуть у міських метрополіях, воліли б жити поза міськими районами, коли б вони могли зробити те, що бажають. Опитування переводила Агенція Публічної Опінії д-ра Гелупа в Принстоні, Ню Джерзі. Чотири особи на кожну десятку бажають залишитися в містах, 18 відсотків опитуваних хочуть жити в містах, 26 відсотків в підміських околицях, 31 відсоток в малих містечках, а 24 відсотки воліли б жити на фармі. Один відсоток опитуваних не дав відповіді. В 1966 р. менший відсоток людей хотів покидати місто. Тепер більшість негрів воліли б жити в містах.

У СВІТІ

ГЕНЕРАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ У ТАНТ НАТАВРУВАВ однаково ЗСА, як СССР в своїй промові на відкритті нової серії нарад на Женевській конференції розоброєння в минулу середу — за продовжування ними атомових експериментів та нахвалення своєю атомовою зброєю. У Тант закликав ЗСА й СССР, щоб вони проголосили мораторіюм у дальшому розвитку ядрової зброї.

КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ ОСКАРЖИВ Японію, що вона починає продукувати ракети з атомовими „головками", націлена на агресивну війну проти Китаю. Китайські комуністи загрожувались вісткою, що в минулому тижні Японія вистрілила в космос свого першого штучного сателіта, даремно покищо вагою тільки 50 фунтів. Комуно-китайська пропаганда промовчала факт, що це був мирний штучний сателіт, а почала атакувати Японію за її воєнні ракети, що їх Японія покищо взагалі не має. Очевидно, китайські комуністи промовчують, що самі почали експериментувати з ракетами від жовтня 1966 року.

В НЮ ДЕЛІ, СТОЛИЦІ ІНДІЇ, АРЕШТУВАЛИ 23-річного Равіндера Ляка Рікіє, сина індійського генерала, колишнього командира багатонаціонального нейтрального війська Об'єднаних Націй на Близькому Сході. Арештування того молодого індійця, сина загальновідомої, високопоставленої в Індії особи, прийшло в день після того, як поліція знайшла в Ню Делі 900 фунтів „гашишу": поліція гадає, що молодий Рікіє був головою банди, яка перепачковувала до З'єднаних Стейтів наркотики мільйонової вартости.

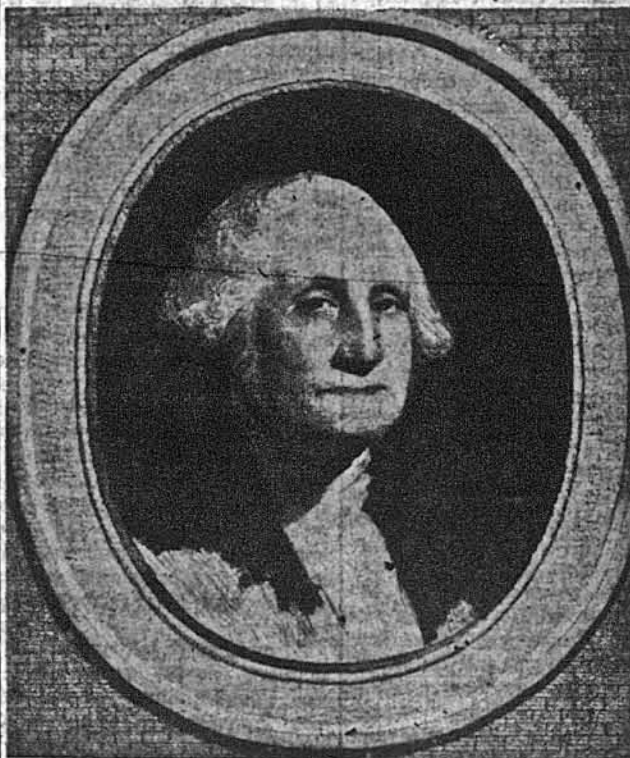
ЮГОСЛАВСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ ТІТО ПЕРЕСТЕРІГ лідерів Кенії під час свого візиту у тій африканській країні, що коли Африка не упромислониться, то стане „технологічною колонією" високорозвинених держав. Він твердив, що високорозвинені промислові держави мають обов'язок допомогти відсталим у промисловій ділянці африканським країнам, щоб вони відтак могли стати певною ступінь техніки.

ІЗРАЇЛЬ ЗАКИНУВ Об'єднаним Націям, що їх Секретаріят, насправді генеральний секретар У Тант, сховав під сукно ізраїльський протест проти переслідування жидів в Совєтському Союзі. Амбасадор Ізраїлю до Об'єднаних Націй, Йосиф Текоах, заявив, що це сталося внаслідку енергійних заходів Совєтського Союзу, який слухняно Об'єднаних Націй супроти совєтського шантажу — це „міжнародний скандал".

СОВЄТИ НАЦЬКОВУЮТЬ Туреччину проти Греції, розпустивши через свою офіційну агенцію ТАСС вістку, що З'єднані Стейти й інші західні держави сприяють з'єднанню Кіпру, на якому живуть понад 150.000 турків, з Грецією. Однаково Греція, як Туреччина є членами Атлантійського Союзу (НАТО), але Туреччина лякається, що у випадку прилучення до Греції — тамошні турки втратять і ту куцу автономні права, що їх мають тепер.

У ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ ЗАСУДЖЕНО американським судом Ричарда Гіріті на 7 років в'язниці й непочесне звільнення з війська за те, що він, будучи на стійці перед одним магазином, стріляв до автобусу, який переїздив побіч дорогою. Внаслідку згинув один в'єтнамський хлопчина,який сидів на даху автобуса й другий був ранений. Припускають, що вояк був підхмелений.

В РОКОВИНИ БАТЬКА АМЕРИКАНСЬКОЇ НАЦІЇ

ДЖОРДЖ ВАШИНГТОН
* лютого 1732 — ✝ 14-го грудня 1799

Президент Ніксон не вияснив проблем між ЗСА і Латинською Америкою

Гватемаля. — В тутешніх дипломатичних колах звертають увагу на те, що президент Ніксон не сказав нічого нового про Латинську Америку у своєму зверненні до Конгресу про закордонну політику Америки. Ніксон вияснив проблеми торгівлі між країнами Латинської Америки та ЗСА, які утрудняють вивіз товарів із Латинської Америки та цим способом шкодять економії латиноамериканських держав. Ніксон згадав, що Конгрес не прихильно ставиться до фінансової допомоги в рамках Союзу для Поступу, який встановив був покійний президент Кеннеді, і який мав би коштувати ЗСА один більйон долярів річно. Коли ЗСА не схочуть допомогти сумою одного більйона, тоді перестає існувати Союз для Поступу, — твердять політик із Латинської Америки.

Палата схвалила шкільний законопроєкт, проти якого Ніксон поставить вето

Вашингтон. — Палата Репрезентантів схвалила видатки в сумі 19.4 більйона долярів на Департаменти Праці, Здоров'я, Освіти й Добродійности та на Уряд Економічних Можливостей. Це новий законопроєкт схвалений замість того в сумі 19.7 більйона долярів, проти якого президент Ніксон поставив був вето. І в новому законопроєкті є 580 мільйонів долярів більше, як Уряд проєктував видати. Схвалений Палатою проєкт переслали до Сенату, де сподіваються його схвалення в тій редакції, яку прийняла Палата Репрезентантів. Провідник Республіканців в Палаті конгресмен Джералд Р. Форд з Мишигену, зараз пригадав конгресменам, що Президент не підпише нового законопроєкту, бо уважає його за інфляційний. Цей проєкт можна б врятувати тим способом, що Конгрес дав би повновласті Президентові зменшити, на випадок потреби, ту частину фондів, які схвалив Конгрес, але які не проєктував Уряд. Але Палата не послухала перестороги конгресмена Форда і більшістю 205 до 189-ох голосів відкинула те місце в проєкті, де говорилося про повновласті для Президента.

Уряд пошукує 160,000 працівників для перепису населення

Вашингтон. — В квітні цього року відбудеться перепис населення, під час якого мають переписати всі родини та всі самітні особи в цій країні. 60 відсотків родин в міських і підміських районах дістануть квестіонарія, які мусять самі виповнити та поштою відіслати до районових бюр перепису населення. 40 відсотків родин і самотників в сільських районах та в рідко заселених районах також дістануть поштою формуляри для переписку, які мають виповнити, але не мусять відсилати їх поштою, бо до них зголоситься переписувачі, прислані з урядових бюр. Під час перепису населення в 1960-му році не записано коло 5-ох мільйонів осіб. І тепер передбачають, що не всі будуть записані, але директор Статистичного Бюра старається, щоб число незаписаних було якнайменше. Сподіваються, що 75 відсотків відошлють прислані їм формуляри після виповнення. Доповнюватимуть браки 160.000 працівників, які дістануть працю під час перепису населення.

Чеський дипломат з місії при ОН вибрав свободу

Об'єднані Нації. — Іржі Младек із амбасади Чехо-Словаччини при Об'єднаних Націях у Ню Йорку, відмовився вернутись до Праги та скривається разом з своєю родиною перед своїми земляками й учорашніми комуністичними однопартійцями. Іржі Младек не скривав свого невдоволення політикою чеського уряду після совєтської інвазії з серпня 1968 року і йому робили з цього приводу докори. Вкінці тиждень тому його викликали до Праги. Він тайком звернувся був до американських властей з просьбою дати йому політичний азиль, а отримавши американську згоду, повідомив своїх зверхників, що він не вернеться до ЧССР. З чехо-словацької місії при ОН нічого про цю подію не сказано, але її голова, амбасадор Здевек Черник, відлетів до Праги.

СССР і араби проти воєнного перемир'я на Близькому Сході

Ню Йорк. — Амбасадори чотирьох великодержав при Об'єднаних Націях перевели в четвер 19 лютого ц. р. вже свою 27-му з черги нараду про можливості замирення між Ізраїлем і його арабськими сусідами — знову без ніякого позитивного висліду. ЗСА, Британія і Франція запропонували, хоч у різній стилізації своїх пропозицій, — щоб всі чотири великодержави наполягли на привернення воєнного перемир'я на Близькому Сході, з покликанням на дану постанову Об'єднаних Націй. Совєтський амбасадор Яков Малік спротивився такій пропозиції, прихилившись до арабського становища, що передумовою для перемир'я повинно стати відкликання ізраїльських військ з усіх окупованих ними колишніх арабських земель, бо перемир'я в теперішньому стані було б „легалізацією" ізраїльської окупації. З свого боку Малік запропонував, щоб усі чотири великодержави засудили Ізраїль за його налети проти Єгипту і Йорданії та наполягали на Ізраїль, щоб він якмога швидше евакуював арабські землі. Московська й арабська преса зміняли дуже неприхильне становище супроти звернення президента Ніксона до Конгресу в справах закордонної політики ЗСА: Ніксон критикував СССР за його постачання зброї Північному В'єтнамові й арабським державам та нехіть впливати на них у примирливому дусі. Посередницькі мирові заходи стали настільки безвиглядними, що генеральний секретар ОН У Тант. який в минулий четвер 19 лют. м. відбув у Женеві довгу нараду з офіційним посередником ОН для справ Близького Сходу, Гуннаром Ярінгом, шведським амбасадором у Москві, якого він викликав до Женеви, заявив, що він обидва ствердили брак речевих основ для позитивного висліду. Ярінг і тому рішили, що він тепер не поїде на Близький Схід.

На Паризькій конференції про В'єтнам комуністи боронять „чорних пантер"

Париж. — на 54-му з черги засіданні Паризької конференції про В'єтнам, яке відбулося в четвер 19 лютого, комуністи, замість дискутувати про можливості замирення, виголошували промови про американських „чорних пантер", які ніби падуть жертвою „расизму" в Америці та вимагали, щоб американці звільнили 7-ох чорних і білих, засуджених у процесі в Чикаго. На тому засіданні Паризької конференції, яке тривало 6 годин і 20 хвилин, голова американської делегації Філіп С. Гебіб відступив від звичаю відчитувати заздалегідь приготовані заяви та хотів започаткувати дискусію про різні сутні практичні подробиці, пов'язані з можливістю замирення. Він заявив, напр., що ЗСА готові відкликати з В'єтнаму всі свої збройні сили, але запитав, як поведеться комуністична сторона. На це речник Північного В'єтнаму Нгуєн Мінь Ві відповів, що становище Північного В'єтнаму й В'єтконгу „ясне", бо воно було сформульоване в їх „10-ох пунктах". Комуністи не відповідали навіть на запити, що стосувалися деяких з отих їх „10-ох пунктів", а тільки виголошували пропагандивні промови. Тим часом у Вашингтоні, на сенатській Комісії для закордонних зв'язків, демократичний сенатор з групи „голубів" Юджин МекКарті, покликавшись на свої недавні розмови з комуністами у Парижі, твердив, що мир у В'єтнамі можливий, якщо американський Уряд погодився би на створення у Південному В'єтнамі „провізоричного" уряду з участю комуністів. Сен. МекКарті критикував Уряд президента Ніксона, що він не приймає такої передумови.

Москва таврує й перестерігає Пейпінг

Москва. — Московське радіо натаврувало китайською мовою політику „авантуризму", що її ніби веде теперішній уряд Комуністичного Китаю, та перестерегло його, що та політика невідхильно скінчиться для Китаю катастрофою. „Маоїстська лінія стала авантурничою лінією" — говорилося у тій радіопередачі. Зокрема вона таврувала зворот Комуністичного Китаю в сторону тісніших торговельних зв'язків із Заходом коштом зв'язків із Совєтами. Тому, що та радіопередача відбулася в четвер 19-го лютого, а на п'ятницю 20 лютого була визначена зустріч американського й комуно-китайського амбасадорів у Варшаві, то західні дипломатичні кола у Москві припускають, що головним джерелом тієї передачі був страх кремлівських правителів, щоб між ЗСА й Комуністичним Китаєм не прийшло до порозуміння та тісної співпраці на протисовєтському фронті. Водночас в „Ізвєстіях" офіційний коментатор Вікентій Матвєєв різко скритикував звернення президента Ніксона до Конгресу в справах американської політики. Він твердить, що те звернення старалося тільки прикрити гарними словами, що ЗСА „зазнали одну політичну програ за другою" та що в тому зверненні не було „нічого нового". У тому коментарі та в заздомленні ТАСС-а не було ні одної нотки, яка вказувала б на прихильніше ставлення СССР до ЗСА.

Юрба студентів і робітників здемолювала амбасаду ЗСА в Манілі

Маніля. — Коло 17.000 студентів і робітників, приналежних до різних спольдно „демократичних" організацій і професійних спілок, перевели в минулу середу 18 лютого пополудні кількагодинні бурхливі демонстрації в столиці Філіппін Манілі. Вони спершу обляглали будинок американської амбасади й обкидували його камінням, пляшками й горючими предметами, та згодом, виламавши ворота, вдерлися туди й здемолювали внутрішнє уладження, вибиваючи також всі вікна. Коли морські піхотинці із сторожі амбасади разом з філіппінською поліцією виперли демонстрантів, авантурники пішли до американської дільниці Манілі, де били вікна й оскілені двері в крамницях і готелях та перевертали й палили авта. 300 вояків спрямили поліцію, яка розпорошувала демонстрантів слізним газом та палками і заливала їх холодною водою. Понад 100 осіб зрештовано, а понад 50 було ранених. Між раненими був і сам командант філіппінської поліції полк. Маріяно Ордонез. Речник американської амбасади заявив, що та демонстрація не матиме впливу на дальші добрі взаємини між ЗСА й Філіппінами.

ЛЮФТГАНЗА ПЕРЕВЕЗЕ З ФІЛЯДЕЛЬФІЇ ДО БЕОГРАДУ 10,000 ФУНТІВ ХАРЧІВ І МЕДИКАМЕНТІВ ДЛЯ УКРАЇНЦІВ В ЮГОСЛАВІЇ

Ню Йорк. — Антін Шумейко, співвласник і директор відомої подорожної агенції Ковбаснюка та головний репрезентант німецької повітряної лінії „Люфтганза" в Ню Йорку, повідомив, що дирекція Люфтганзи погодилася поставити до розпорядження Злученого Українського Американського Допомогового Комітету літак для перевозу з Філядельфії до Београду 10.000 фунтів „критичних харчів", зокрема харчів для немовлят і дітвори, та медикаментів па допомогу потерпілим від землетрусу українцям в Баня Луці і околиці. Подібну прислугу можна буде одержати в потребі від повітряної лінії Пан Америкен. Харчі і медикаменти загальної вартости 20.000 долярів одержано старанням скарбника ЗУАДК проф д-ра Богдана Гнатюка з пожертви одної американської фірми у Філядельфії, яка не бажає виявляти її назви. Літак Люфтганзи для перевозу цих харчів і медикаментів одержано старанням п. Антона Шумейка з агенції Ковбаснюка. Літак з харчами і медикаментами відлетить до Београду з Філядельфії в найближчу п'ятницю, 27-го лютого. Ця допомога, як і понад 40,000 фунтів одягів та взуття, що їх вислано до Югославії кораблем з центрального збіркового і висилкового осередку ЗУАДК в Джерзі Сити, очолюваного його екзекутивним директором Маріяном Коцем, іде під фірмою ЗУАДК та скерована до Югославського Червоного Хреста на руки голови Допомогового Комітету в Баня Луці проф. Івана Пецюха. Корабель з допомогою має відчалити з порту в Бруклині у вівторок, 24-го лютого. Дир. М. Коць інформує, що в центральному осередку ЗУАДК в Джерзі Сити вже знову призбиралася більша кількість одягів і взуття, що їх треба доконче посортувати та опакувати і долучити до вже відставлених до порту 80 скринь для негайної відправи до Югославії. Новодоставлених до осередку одягів і взуття буде на кількадесять дальших скринь і їх можна б ще до вівтірка приготовити та відставити до порту, якщо тільки зголосилось досить охотників до праці в осередку. Осередок працюватиме — якщо знайдуться охотники — повною парою в суботу, неділю і понеділок, 21. 22 і 23 лютого, щоб тільки негайна доставка цих одягів до транспорту кораблем запевнить, що цю допомогу одержать наші брати в Югославії ще перед закінченням зими.

У Тулюзі буде друга українська вулиця, проєктують пам'ятник Т. Шевченкові

Париж.—У великому французькому місті Тулюзі заходами українського релігійно-патріотичного громадянства в два роки тому одну з вулиць правління міста з підписом мера найменувало вулицею „Україна". Український Комітет на чолі з головою інж. Є. Пащенком провадив дальші інформативні розмови з міською управою. До складу Комітету, крім голови, входять: о. Василь Прийма, місцевий душпастир української катол. церкви, та Ю. Ковальчук — заступники голови, секретар О. Дубик, скарбник П. Терешко. Заходами цих активних у національній праці людей, управа міста Тулюз схвалила рішення: в новобудованій дільниці міста Мірай надати одній із вулиць назву „Вулиця Києва" — „Рю де Кієв". Міська Управа дала Діловому Комітету на чолі з інж. Є. Пащенком дозвіл поставити пам'ятник найбільшому українському поетові Тарасові Шевченкові при Київській вулиці. У французькій мові назви української столиці прийнято писати з російського „Кієв".

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

УКРАЇНЦІ НА СВЯТКУВАННІ 52-ГОЇ РІЧНИЦІ ПРОГОЛОШЕННЯ ЛИТОВСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

Ню Гейвен (МЯ). — В неділю 15-го лютого литовська громада Великого Ню Гейвену відзначила 52 річницю проголошення незалежности Литви. На святковому концерті українську громаду репрезентували голова УККА, Відділ Ню Гейвен, д-р Михайло Снігурович з дружиною і Василь Дубчинський, секретар. Голова УККА передав привіт від української спільноти та виголосив промову, в якій вказав на дуже подібну історію обох народів, українського і литовського, та на спільних ворогів на протязі історії.

БОГДАН ПІДЛУСЬКИЙ ОДЕРЖАВ НОВЕ ПРИЗНАЧЕННЯ

Ню Брансвік, Н. Дж. — Мгр. Богдан Підлуський, який з 1958 р. служить у великій компанії „Петерсон-Сарджент Віта Вар", дістав значне підвищення на праці, ставши зв'язковим між фірмою і її великою клієнтелею. Перед цим він працював у різних відділах компанії, одній з найбільших у ЗСА, що продукує різнородні фарби та експортує їх також і за океан. Богдан Підлуський народився в Станиславові, в Зах. Україні, до ЗСА прибув з Австрії по другій світовій війні, середню освіту здобув у Нюарку, а в Рутгерському університеті дістав у 1958 р. звання магістра з провадження великого бізнесу. Під час студій належав до Пласту, був кілька років підряд головою спортового Товариства „Чорноморська Січ" у Нюарку, належить до хору „Думка" в Ню Йорку та є членом 214 Відділу УНСоюзу.

ПРОФ. МИКОЛА СТЕПАНЕНКО ЗДОБУВ ДОКТОРАТ

Ню Йорк. — Дня 30-го січня проф. Микола Степаненко захистив свою докторську дисертацію і здобув наукове звання доктора в Університеті Ню Йорку. Проф. д-р М. Степаненко здобув середню освіту в Україні, вищу в ЗСА. Він є віцепрезидентом УНРеспубліки в екзилі, членом багатьох організацій і талановитим журналістом.

ІТАЛІЄЦЬ - КАТОЛИК ПОДАРУВАВ 500 ДОЛ. НА УКРАЇНСЬКУ ЦЕРКВУ

Філядельфія. — Тижневик „Шлях" з 22 лютого сповістив про шляхетний жест римо-католика, американця італійського походження Вінса-А Кападоно, який пожертвував 500 дол. на будову української кат. церкви св. Миколая у Філядельфії, при 24-ій вул. Жертводавець є власником бензинової колонки „Атлантик" при 23-ій і Фермавіт вул. у Філядельфії.

СВОБОДА **SVOBODA**
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Джордж Вашингтон — батько народу

Щороку 4 липня американський нарід відзначає Свято Незалежности, а 22 лютого — роковини народин батька тієї незалежности Джорджа Вашингтона. Головнокомандувач у Визвольній війні Америки, голова на конституційній конвенції і перший президент З'єднаних Стейтів, він заслужив собі вічну пошану, вдячність і любов американського народу. Щораз більша відстань від дня народження Джорджа Вашингтона не послаблює пієтизму до нього, і, не зважаючи на цю відстань, не меркне авреоля довкола його імени. Бо британською колонією була Америка в часі, коли прийшов на світ Джордж Вашингтон, а тепер вона найсильніша і найбагатша потуга світу — започаткована ним, її визвольником і її першим президентом.

В усіх американських школах докладно вивчають життєпис Джорджа Вашингтона і Визвольну війну Америки, проте ті подробиці не мають сьогодні великого значення. Головне те, що Джордж Вашингтон — це символ американської свободи, це символ американської відваги у боротьбі за свободу і символ американського державницького думання, і символ американської демократії.

Як борець за свободу і незалежність та американську демократичну Конституцію, Джордж Вашингтон дорогий і всім українцям, що прагнуть державної самостійности та всіх громадянських свобод для свого поневоленого народу. Пробудник української нації, яким був Тарас Шевченко, передбачав своїм віщим духом, що „діждемось таки колись" Вашингтона „з новим і праведним законом". І тому в роковини дня народин Джорджа Вашингтона, поклоняючись його тіні, потверджуємо водночас віру, що й Україна здвигне йому колись пам'ятник, як символові незалежництва і народоправства.

Америка, Ніксон і світ

Звернення президента Ричарда Ніксона до Конґресу з посланням про закордонну політику Америки можна всебічно й докладно оцінювати і насвітлювати тільки після перестудіювання цього твору, що має 119 сторінок машинопису. В газетному коментарі можна обмежитися тільки найзагальнішими заввагами і спинитися на найважливіших моментах цього акту, що його не зможе проминути ні один майбутній історик, досліджуючи ролю Америки в сім'ї народів. Ричард Ніксон має рацію, стверджуючи на самому вступі, що „ця країна займає спеціяльне місце у світі", і тому „мир і поступ у світі неможливі без великої американської участи".

Звернення Президента дуже різногранне. Говориться в ньому широко про, так би мовити, технічний апарат американської закордонної політики, про „відродження й активізацію" Державної Ради Безпеки та про необхідність спирати всі рішення на основі фактів, що їх селекціонують і аналізують працівники цього закордонно - політичного апарату, поки пред'являть Президентові. Сутня політика поділена на дві категорії: ту, що стосується далекої мети і обмежується тепер загальними напрямними, і ту, яка актуальна на нинішній день. Напрямні повинні залишатися на довгі роки, але сам Президент признає, що „про політику цього Уряду можна буде судити по його ділах, а не методах його діяння", — отож і напрямні можуть бути фальшивими, коли в практиці виявляться недоцільними. Але названі Ніксоном три головні напрямні — партнерство з союзниками, власна оборонна сила і готовість розв'язувати всі проблеми у переговорах як з союзниками, так і з ворогами — це, властиво, тільки нове, прецизийніше зформулювання принципів, що їх уже в 60-их роках накинула Америці змінена дійсність у світі. Президент Ніксон вказує на кілька найбільш яскравих прикладів тієї зміненої ситуації, яка примусила Америку відмовитися від давньої методи диктування своїх рішень хоч би тільки у формі „порад", які були вирішними для різних країн світу. Наприклад: Західня Німеччина і Японія найбільше користувались американською фінансово-економічною і військово - політичною опікою, — сьогодні вони належать до найбільш розвинених країн з відповідною ролею в Европі та Азії. Західня Европа економічно й політично унезалежнились від Америки і співпраця з нею може відбуватися лише на базі партнерства, а не верховодства. Комуністичний світ був неначе монолітним, з єдиним у Москві керівним центром. Президент правильно вказав на зріст націоналістичної течії в комуністичних країнах, під впливом якої Москва втратила в них свою давнішу ролю. Він слушно пригадав, що в післявоєнних роках Москва тричі висилала свої війська проти власних „союзників" — Східньої Німеччини в 1953 році, Мадярщини в 1956 р. і Чехо - Словаччини в 1968 р. Ця пригадка Ричарда Ніксона доводить читача до логічного висновку, що тільки завдяки збройній силі Москва ще зберігає свої впливи в тих країнах.

Взагалі те, що Президент говорив про Совєтський Союз, — найбільше цікавить українську людину. Згідно з своєю давньою концепцією - конечністю перейти „від конфронтації до пертрактацій", — Ніксон покладає надії на успіх американсько - совєтських переговорів про обмеження перегонів у зброєнні і запевняє, що ідеологічні розбіжності „втратили свою гостроту" і що просто „не виплачується" нікому доводити існуючі суперечності до стану кризи в добі ядрової зброї. Але він свідомий цих суперечностей і тому стверджує, що стан американсько - совєтських взаємин „далеко незадовільний". Конкретно він указує на активну, злонамірену участь Совєтського Союзу в двох найбільш запальних пунктах світу: це СССР постійно постачає зброєю Північному В'єтнамові і це Москва постачає зброєю арабам, це Москва не хоче впливати у примирливому напрямку ні на в'єтнамських комуністів, ані на арабських націоналістів. Звернення Ричарда Ніксона переконує як не мога краще, що сам він першорядно зорієнтований в характері совєтського режиму та його закордонної політики, наставленої на підтримування стану небезпечного напруження будь-де у світі, тепер у В'єтнамі й на Близькому Сході. Пересторога Ніксона на адресу Москви, щоб вона не старалася осягнути „верховодницьку ролю" на Близькому Сході, і заява про дальшу розбудову американської протиракетної охорони — це доказ реалістичного підходу до совєтських слів і діл.

Звернення Ніксона з 18 лютого ц. р. потверджує, що американську закордонну політику веде передусім він сам, Ричард Ніксон, який має для цього найкращі кваліфікації.

Богдан Титла

ПАЛІТРА МИХАЙЛА МОРОЗА

Шукаючи пейзажів і мотивів у природі, які найкраще передавали б його настрої і переживання, Михайла Мороза зустрінете від раннього літа до пізньої осени в околиці Гантеру, в горах Кетскілс. Обвішаний малярським приладдям, щодня відбуває він свої „рейди" по горах і левадах, зафіксовуючи таємничість природи своєю райдужною палітрою.

Пишучи про Мороза, пригадуються мені слова такого інноватора як Ренуар, який сказав, що, коли дивиться на твори старих майстрів, немає собі за що ґратулювати. Малювати для нього це було не фантазування, не підсвідомий вияв, а передусім тяжка праця. Звичайно, він не мав на думці фізичного розуміння процесу малювання. Щоб стати мистецькою індивідуальністю, треба над собою довго й наполегливо працювати.

Михайло Мороз — мистецька індивідуальність з власним стилем і барвистою мовою, якого ціле життя приваблювали не вишукані теми або герої з мітології чи старовинної історії. Для Мороза цікавим є все, що милує око багатством кольору, освітленням; його захоплює природа у своїй красі, при повному освітленні і повітрі, що дає можливість збагатити та наситити палітру. Він також належить до індивідуальностей, які вважають, що наша доба є спадкоємцем багатого мистецького знання і сили минулого. Відкидати мистецьку традицію минулого для Мороза це значить помилково розуміти принципові засади мистецтва. Однак це не заважило йому відірватися від стилю спокійних краєвидів і скріпити експресію, наділяючи свої полотна живим кольоритом і хвилюванням.

Суть Морозових творів це райдужно - соковита кольорова гама, бо хоч він сильний в лінії і композиції, колір є його рушійною силою. Техніка малювання, яку опановується протягом довгого часу, у Мороза сильно розвинена, а в володінні малярським ножем він досягнув віртуозности, з допомогою якої здібний передати найскладнішу форму.

Головною спонукою творчости Михайла Мороза є природа. Він вірить, що мистець стає творчим тоді, коли знайде нову єдність у природі, не охоплений ніякими поняттями зв'язок між її явами і своєю душею. Це можна лише відчути, пережити. Рисунок у Мороза виступає як один із головних елементів, і в його інтерпретації є запорукою ясного і сильного самовиявлення, а картини його можна порівняти з музичними творами, прикметою яких є темп, тональність, настрій і багато інших елементів, у сумі яких компетентний мистець творить красу.

Маєстро Мороз дає яскравий приклад, що надхнення ще не все, щоб створити мистецький твір. Вимогою для цього є глибоке знання предмету та матеріялу, здібність обсервації, а передусім великий вклад праці. А причина його успіху — широка й багата уява.

Серед поважної групи тогочасних львівських мистців Михайло Мороз одним із перших шукав свого особистого способу вислову, не відриваючись від рідного ґрунту. І хоч його творчість споріднена з західньоевропейськими течіями експресіонізму, він своїм кольоритом спирається на багату скарбницю народного мистецтва. Джерелом для цього стає незбагненна настроями природа. Врешті це розуміє кожний мистець. Але, що характеризує маєстра Мороза, це його властивість бачити в природі те, чого не бачать інші мистці. Малювати для нього — це змагатися за істотне в зустрічі з природою, за те, щоб передати пережите. Не диво, що відкриває він новий світ емоцій і сили.

Сильною прикметою успіху Михайла Мороза є також те, що він — феноменальний працівник. Намалювати картину за один день це для нього річ зовсім зрозуміла, але він може зробити ще одну - дві мініятюрки вже в дорозі додому, досконало занотовуючи незвичайну дію кольору при заході сонця. Цього може досягнути лише такий мистець, який зумів себе здисциплінувати так, що знає точно, що хоче сказати і як хоче сказати. Маляр може ставити на полотно лінію і колір так, щоб вони відразу були досконалими. Так працює маєстро Мороз. Він малює майже не роблячи помилок — філософія, яка є коренем кожної ефектовної експресії в мистецтві.

Свого темпу Михайло Мороз досягнув здібністю спостерігання, раціонування і довгого експериментування кольорами. Він збагнув силу природи і здібний передавати її красу; і навіть його найменший ескіз — це пережита ним творча подія. Зображення докладностей у природі для Мороза — це зайва витрата часу. Він нотує суть сили і краси: речі, на які пересічна людина буде дивитись, відчувати, але не зможе побачити. Тому Михайло Мороз був і є далеко більше як пейзажист. Картини його — втілення філософії: тільки розглянься довкола себе і побачиш природу в її великій містерійній силі, побачиш її божественну красу, її спокій чи неспокій, стихію. Людина може піднестися понад себе, просто збагнувши те, що її оточує.

Хоча Михайло Мороз приділяє велику увагу пейзажеві, він також майстер портрета. Малює він їх реалістично, і вони промінюють експресією. Для портретів вживає спокійної кольорової палітри. Ніколи портретів не драматизує, ніколи не наділяє їх претензійністю. Вони передусім гуманні, і це їхня важлива риса. Малювати портрет для Мороза — це описувати людину. У кожному своєму моделеві він неначе відкриває щось приємне, щось життьове і в ширий спосіб старається передати все це на полотно, додаючи при тому свою персональність і свій стиль. Але передає він не тільки подібність, але й багато, більше, — те щось, що характеризує людину.

Чимало уваги приділяє Мороз натюрмортові, але й тут він залишається вірним своєму погляданню на явища природи. Для нього це не „мертва природа", а така ж жива, як і пейзажі. Мороз любить малювати квіти. Вони у нього невимовно принадні й життєрадісні. Вони дихають, рухаються і запечечують смерть. Квіти його відзначаються продуманою організованістю, композиційною побудовою, багатством і силою кольоритних співвідношень.

Мистецтво дається не легко, і коштує мистцеві ціле життя теоретичної і практичної праці. Михайло Мороз ніколи не переривав свого творчого процесу. Переглядаючи його численні праці можна помітити, як постійно міняв він техніку свого вислову, як постійно добивався вільнішого і ширшого маз-

(Закінчення на стор. 4-ій)

Дискримінують комуністичну пресу українською мовою

Київ. — У кількох совєтських газетах, що виходять в Україні за зросійщеним правописом та з чималою домішкою російських слів, з'явились у поноворічних числах вістки від читачів, що вони не регулярно або й взагалі не одержують передплачених газет і журналів: „Літературної України", „Культури і Життя", журналу „Україна", спортових видань українською мовою тощо. У більшості кіосків в українських містах, де продається періодичну пресу, не можна знайти більшости видань українською мовою. Найбільш характеристичним є повідомлення в газеті „Культура і Життя" з 8-го лютого, яке розпочинається таким реченням: „В редакцію надходять сигнали від передплатників, що з нового року вони невчасно одержують нашу газету". Наведено різні приклади, в тому такий, що один передплатник дістав число з 4 січня аж 14 січня. Крім того, „надходять скарги і на те, що в роздрібному продажу важко знайти нашу газету. До багатьох кіосків „Союздруку" вона взагалі не потрапляє. Це справді так", — констатує зашахована комуністичними русифікаторами редакція газети „Культура і Життя", яка в кожному числі переконує читачів, що ленінізм, комунізм і т. п. — це найкраща розв'язка національного й ін. питань для народів. Редакція тієї газети радить людям передплачувати „Культуру і Життя", але не має вмоги вимагати від русифікаторської „Союзпечаті", щоб вона продавала газету в кіосках на території „робітничо-колгоспної держави українського народу".

Віра Дорожинська

ПОТРІБНО РОЗУМІТИ

(2)

Що робить середнє покоління у віці 35-50 років? Пригадаймо собі, що жінки цього покоління росли, розвивались у періоді між першою і другою світовими війнами, в часах загального економічного занепаду, в часах голоду, створеного окупантами України. Фізично вони не витривалі. Соціяльні умови життя в Америці не дають можливости мати служниць, няньок чи гувернанток. Хатня праця, виховання дітей, допомога їм у науці, по суботах бігання з музичної школи до школи українознавства, Пласту чи СУМ'у — все це припадає на господиню дому. Неділя — церква, дитячі імпрези, музей, плянетарії.

Майже кожна українська дитина володіє трьома мовами, українські діти одні з найкращих учнів в школах, без сумніву не лише тому, що вони здібні, велику ролю відіграє тут праця матері й батька. Наші діти одночасно виховуються в американському дусі, бо серед своїх приятелів мусять поводитись як американці — вони ж є ними, і в континентальному, „старокрайовому" дусі, щоб уміли бути і европейцями.

В сучасних умовинах у великих містах, переповнених кримінальним елементом, продавцями наркотиків, мало знайдеться пань, які дозволять своїм дітям самим мандрувати по парках, самим їздити підземками та автобусами. Мати, виконавши всю роботу, мусить провадити дітей у всі їм потрібні місця.

У багатьох інтеліґентних родинах мусить працювати не тільки чоловік, а й жінка. Наші пані працюють, як лікарі, інженери, учителі, артисти, бюрові працівники, бібліотекарі. Це вимагає постійного самовдосконалювання, щоб не відстати від тут народжених колеґ. Працюють пані тому, що великі державні податки, високі ціни на мешкання, оплата шкіл для дітей, допомога старенькім батькам вимагають цієї жертви.

Доба має 24 години. Уявімо собі, як перемучується пані, віддавши 7 годин на працю поза домом, 2 години на дорогу, а потім ще зробивши у хаті все те, що для мамці чи бабуні в старому краю робило 2-3 служниці. Коли ж вона має час на гостинність? Вона тішиться, якщо її відвідують, але влаштувати велике прийняття, як то робили колись мамці, вона не в силі!

За звичаєм деяких індіянських племен, коли батьки старіються і стають тягарем для роду, для них впоряджують велику учту, на ранок залишають їм харчів на 2-3 дні, а рід переходить на інше місце. Старі знають, що скоро стануть вони поживою для голодних вовків. Та це — звичай, і так само було з їхніми батьками.

Українці не мають такого звичаю. Але чи знаємо ми, як багато в наших інтеліґентних родинах є тяжкохворих на склерозу чи спаралізованих бабусь і дідусів? Вони потребують великої уваги, терпеливости, співчуття. Це — ще один обов'язок, який лежить на серцях та плечах отих „негостинних" пань. Бачачи тяжко хворих батьків, розуміючи, що їм краще навіки спочити, ці пані молять Бога — нехай це станеться не сьогодні, не за рік-два, нехай те ліжко, на якому лежать майже непритомні ті, що колись були такими гостинними, не спорожніє.

Ото ж, як бачимо, наша гостинність залежить не тільки від нас, але й від обставин, у яких живемо.

Чи ми скупі, чи ми самолюби? Варто порахувати, скільки за останніх двадцять років збудовано церков, народних домів, культурних закладів, пластових і сумівських станиць, пам'ятників нашим письменникам, відпочинкових осель. Скільки коштувала будова церкви - пам'ятника в Бавнд Бруку, храму св. Софії в Римі, там же Українського університету, Катедри Українознавства при Гарвардському університеті. Скільки коштує утримання нашого уряду в екзилі, нашого духовенства, наших партійних установ.

Без сумніву, на все це жертвує українська еміґрація, і несправедливо було б викреслити жінку - інтелектуаліста зі списка цих жертводавців. Щоб поїхати до Риму на посвячення храму св. Софії треба було бути дуже жертвенним — українці католики з Америки приїхали в такій великій кількості, що цей храм не міг їх вмістити. Невже серед отих паломників не було пань з інтеліґентних родин?

Можливо, що причиною великої смертности серед пань ще молодого віку є акраз їх непосильна праця у вихованні дітей, намаганні зберегти українські традиції, вірність українській Церкві та велика жертвенність для рідного народу. Можливо ми і виглядаємо негостинними, не такими, як були наші матері, бабусі, але візьмімо під увагу, що живемо в інших економічних та соціяльних умовах і, можливо, маємо менше зрозуміння та допомоги від суспільства, аніж мали колись на рідних землях наші чарівні матері.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ЩЕ ПРО „ЮКРЕЙНІЄН КОЗАКС"

В 17-ім числі „Свободи" з 27-го січня п. інж. Степан Куропась згадав, що в „Лейн Тех. Скул" в Чикаґо зареєстровано студентський клюб, який називається „Юкрейнієн Козакс", що не згідне з правдою, бо члени цього клюбу мають виказки з написами „Лейн Козакс".

Додаю ще поясненння, що цей Клюб працює в середу кожного тижня, а число студентів цієї школи становить не „понад півтисячі", їх понад п'ять тисяч.

Гр. Репа

Чикаґо.

З НАШИХ БУДНІВ

СЛОВО ОСТОРОГИ

Дозвольте забрати слово в справі не новій, та й не дуже то, сказати б, оригінальній, але завжди у нас актуальній, значить — календарній... Хочу звернути вашу ласкаву увагу на те, що в цьому році є поважна відстань часу між Великоднем нового і старого стилю: аж чотири тижні. Візьміть, будь ласка, до рук „космічний", багато ілюстрований мистцем Богданом Титлою календар „Свободи" і самі переконайтеся в цій дисгармонії: скажемо, в цю неділю, 22-го лютого, припадає у нас, в Ню Йорку, неділя про Блудного Сина, а в сусідній Филядельфії це вже друга неділя Великого Посту... Ще день-два, і наші дорогі сусіди з міста Братньої Любови стануть „пущуватися" й збиратися до нас на традиційні вечерниці „Червоної Калини", що будуть в цьому році, як виявляється, справжнім ґвоздем карнавалу!

Та моє слово остороги не торкається балів, вечерниць чи взагалі танців: я маю на думці так звані святочні бажання. Це правда, що у великодньому сезоні немає такого руху з святочними карточками, як під час різдвяного, проте чимало земляків любезних вірно зберігають традиції та й обмінюються карточками і тепер. Тож треба бути дуже обережним — кому і коли ви ці картки посилаєте, за яким, сказати б, календарним стилем, щоб уникнути непотрібних образ, жалів чи неприємностей.

Окрему увагу треба, як звичайно, присвятити календарній ситуації в рідному Чикаґо. Борони вас Боже „вирватись" і вислати святочну карточку з бажаннями комусь з парафіян церкви св. Володимира і Ольги за новим стилем! З власного сумного досвіду знаю, чим це може скінчитися... Саме в минулому році, під Різдво, якесь лихе мене напутало вислати побажання добрим приятелям-староврам трохи вчасніше, як годиться, десь так посередині, між старим і новим календарем. Можете собі уявити, яка була реакція з їхнього боку!..

„Чи Ти, кальвіне, Бога в серці не маєш? — писала дружина доброго приятеля. — Чи Ти забув коли ввесь Український Нарід святкує Різдво Христове?"

Сумно та й меланхолійно стає тобі на душі, коли землячка з рідного Львова, товаришка з шкільної лавки, називає тебе, вибачайте на слові, „кальвіном" за твою ґречність тільки за те, що ти хотів перший побажати їй добра-щастя й довголіття, ну, та й спіткнувся по дорозі на цьому нашому нещасному календарі!

Ба!.. В часі Різдва було тільки два тижні різниці між новим і старим стилем, — а тепер, як виходить, — чотири! Тож і поручається, як писали колись в Старім Краю, подвійна обережність в цьому випадку.

Ікер

РЕЗОЛЮЦІЇ X КОНҐРЕСУ УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ

що відбувся 24-26 жовтня 1969 в Ню Йорку

(5)

Особлива подяка і признання належаться установам, центральним і місцевим, які своїми значними пожертвами допомогли продовжувати й поширювати діяльність УККА.

Велика подяка належиться теж працівникам Канцелярії УККА, передусім її керівникові, адміністративному директорові УККА, мґрві Іванові Базаркові.

Резолюція в справі „Українського Бюлетеня"

X Конґрес рішає з новим, 1970-им роком припинити видавання „Українського Бюлетеня", а заощаджені на цьому фонди зужити на розбудову „Українського Квартальника".

9. Координація виховних дій та організація українського шкільництва

1. Для успішної координації виховних дій X Конґрес УККА вважає за доконче потрібне реалізувати напрямні Української Виховної Системи, затвердженої Світовою Виховно-Освітньою Сесією СКВУ.

Зокрема X Конґрес підкреслює, що:

а) Основою для суцільного збереження національної субстанції на Батьківщині і в діяспорі є творче продовжування, плекання й збагачування української культури, релігійно-національних традицій, духових надбань, які необхідно передати молодому поколінню.

б) Підставою нашої національної культури є українська мова. Її знання відкриває дітям і молоді минуле народу, дає почуття єдности з культурою предків і допомагає знайти відношення до інших середовищ.

в) Знання рідної мови і пошана до неї мають великий вплив на духовий розвиток дитини. Володіючи українською мовою, молоде покоління буде спроможне черпати з культурної спадщини такі відомості й знання, які допоможуть їй розуміти й відчути дух українського народу і на цих основах оформити свою національну ідентичність. Тому обов'язково вдержуймо й плекаймо українську мову в родинному крузі, в приватному й громадському житті, вважаймо її рідною і, як до такої, вимагаймо до неї відповідної пошани. Скоординованим зусиллям, пляново, систематично і витривало створюймо такі умови, щоб українські діти могли засвоїти відповідне знання української мови, яке залишилось би їм на все життя. Найважливіша виховна інстанція — батьківський дім — цього завдання сам виконати не може. Йому треба помочі всієї української громади, всіх виховних інституцій. Координація такої співакції своїми плянами повинна охоплювати всі вікові групи українців, всі наші організації.

2. X Конґрес УККА вважає, що вся без вийнятку українська молодь повинна не тільки перейти основний інтелектуальний вишкіл, що зобов'язує в нашій країні, але й досягти можливо найвищого ступня знання в різних ділянках, що дозволило б їй сягати по найвищі становища, як у суспільному, громадському, так і в економічному та політичному житті. Крім цього, кожна українська дитина повинна засвоїти основні знання українських дисциплін у школах українознавства та у вищих навчальних закладах для того, щоб у дорослому віці брати участь в українському культурному процесі і бути посередником між країною її поселення і Україною в її боротьбі за повну національну, культурну й політичну самостійність.

Факт поселення українців поза Україною — це велика нагода для творчої синтези культури країн нашого поселення із культурними надбаннями української нації.

3. Вважаючи координацію виховної дії найважливішим під сучасну пору елементом праці кожної центральної установи в системі УККА, X Конґрес доручає Крайовій Виховній Раді, як Координаційному Виховно-Освітньому Центрові в ЗСА, посилити працю в рямі здійснення основних засад Української Виховної Системи, схваленої СКВУ.

X Конґрес Українців Америки стверджує, що головним чинником у переданні української релігійної і національної духовости є: родина, церква, садочки, світлички, дошкілля, цілоденна парохіяльна школа особливо, школи українознавства і молодечі організації. Українське громадянство глибоко заінтересоване в тому, щоб усі ці чинники виконували своє завдання паралельно.

Однією з головних і постійних дій УККА повинна бути координація праці цих чинників через Координаційний Осередок Виховної Дії в Централі і відповідні Осередки в Відділах.

Релігійно-моральне виховання

4. X Конґрес стверджує потребу проведення ревізії системи шкіл українознавства, рекомендує включити в Шкільну Раду УККА молодих учителів американських початкових та середніх шкіл українського походження і вжити всіх можливих заходів, щоб спільними зусиллями опрацювати нові підручники, використовуючи модерну систему навчання.

X Конґрес стверджує потребу зміцнення і посилення уваги для релігійно-морального виховання нашої молоді і вимагає для цього повної координації виховних дій усіх виховних чинників.

(Далі буде)

Звичайні загальні збори Відділу УККА у Випані, Н. Дж.

(В. П.) 1-го лютого тут відбулися збори Відділу УККА.

Зборами проводила Президія: Василь Пасічняк — председник, Володимир Назарів — секретар та Іван Івашко — член. Звіт уступаючої Управи відділу зложили: голова Петро Вох, про загальну діяльність, Микола Семанишин про фінансові справи, Володимир Назарів про канцелярійне діловодство та Антін Біланич про організацію Школи Українознавства.

По переведеній дискусії і прочитано звіт Контрольної Комісії, підписаний головою Контр. Комісії Лукою Гуралем і, на внесення Михайла Бруньки, члена Контр. Комісії, уділено абсолюторію уступаючій Управі.

До управи відділу вибрано: голова — Василь Пасічняк, заст. голови — Василь Осадчук, секретар — Володимир Назарів, скарбник — Микола Семанишин, організаційний референт — Антін Біланич, культ.-освітній референт — Лука Гураль, референт церковних справ — Василь Пасічняк, та вільні члени: — Юрій Богословець і Григорій Музика, та відпоручники від СУА і „Провидіння".

До Контрольної Комісії ввійшли: голова — Петро Вох, секретар Микола Бура і член — Михайло Брунька; до Суду вибрані: голова — Іван Марусин, заст. голови — Іван Івашко і член — Петро Галатий.

Слід згадати, що названі члени управних органів відділу вибрані із списка, одного, на який погодилися також давніше активні люди у відділі УККА та уступаюча Управа. Василь Пасічняк зазначив на зборах, що склад нової Управи запевнює збільшення числа платників в У.Н.Ф. у Випані.

В дискусії про школу українознавства забирали слово директор Василь Пасічняк і голова Батьківського Комітету Антін Біланич, а також Юрій Богословець та Василь Осадчук, які, хоч самі не мають дітей в школі українознавства, то проте дають їй повну підтримку при всякій нагоді.

НАЙВИЩИЙ СУД В ЗАХІДНІЙ НІМЕЧЧИНІ ВІДКИНУВ відклик пані Анни Андерсон - Менеген, яка впродовж 36-ти років процесується за 25-мільйонову спадщину по царській родині Романових, запевняючи, що вона — наймолодша донька Миколи II, Анастазія, яка чудом оцілила з масакри, що її перевели большевики 16 липня 1918 р. в Єкатеринбургу, де вистріляли цілу царську родину. Вона правувалася проти найближчої кревної Романових, німецької княжни Мекленбурзької, яка одідичила була закордонні депозити царської родини. Противники Анни твердили, що вона — обманниця і насправді польська робітниця, і всі судові інстанції вірили більше княжні Мекленбурзькій, як їй. Анна Андерсон Меннеген, тепер 69-літня жінка, заміжня за багатим американським емеритованим професором - істориком, і живе з ним у Вірджінії.

Пластова Маланка в Денвер, Колорадо

Стоять (зліва): 1-ий ряд Б. Федущак, господар презентації дебютанток, Катруся Богданович, Віра Бабяк, Одарка Фіґлюс, Надя Тарасюк, Леся Волянська, Маруся Олексюк, пані Марія Фіґлюс, опікунка дебютанток і І. Костюк, станичний Пласту в Денвері; 2-ий ряд — Славко Бабяк, Петро Романишин, Володимир Майсприк, Ігор Соляник, Ігор Фіґлюс, Богдан Макальондра

Вже від яких десятьох літ денверська Станиця Пласту влаштовує кожного року традиційну Пластову Маланку. Ця імпреза, до речі одинока цього роду українська імпреза в карнавалі, втішається популярністю, все стоїть на високому розваговому рівні, та приносить поважний дохід, який дозволяє місцевій Станиці вести виховну працю.

Одною з причин великого успіху Маланки є факт, що до її плянування прикладається багато часу, бажаючи, щоб крім танків була і якась програма, як прим. вибір королеви забави, вибір найліпших пластунів року, льотерія з вартісними виграшами і т. п.

Цього року рішено запрезентувати місцевій громаді наші власні пластунки-дебютантки. Здійснення цього проєкту було в руках пані Марії Фіґлюс та інж. Богдана Федущака — голови Пластприяту. Довго перед Маланкою почалися приготування: дбали про сукні дебютанток, відбувалися проби танків у Пластовій Домівці.

Коли під час Маланки на сцену забавової залі виступили шість дебютанток, і коли після їхньої презентації, їхні товариші забави, також пластуни, почали з ними танцювати мелодійного вальса — залю виповнила довга хвиля оплесків.

Всі дебютантки це пластунки гуртка „Бджілка". Всі ескорти — пластуни гуртка „Ведмеді".

Згадка про д-р Софію з Панкевичів Смішко

Д-р Софія Панкевич, ур. в 1902 р., дочка Юлія і Климентини, провела молодість переважно в Дичкові й Острівчику, Теребовля, опісля у Львові. Батько Юлій Панкевич, с. Якова, походив зі старого малярського роду, був малярем нових напрямків в малярстві й графіці, один з визначніших під кінець XIX і з початком XX ст. Мати Климентина з Волянських була, вчителькою, мала скінчену й музичну консерваторію (фортепіян), відома декляматорка. З огляду на здоров'я мусіла залишити вчителювання та прийняла працю в книгарні Наук. Тов. ім. Шевченка у Львові, де опісля стала директоркою.

В хаті родичів Софії сходились часто свояки з родин Панкевичів і Волянських, найбільше вуйки Лебедовичі й Макаревичі та Онуферки. Побіч свояків відвідували Панкевичів також визначні наші особистості, як Михайло Грушевський, Єфремов, Гнатюк, Франко й мистці малярі.

Софія ходила до приватної гімназії. Були часи першої світової війни та матеріяльних трудностей воєнного лихоліття. Софія, як найстарша з дітей, занималась домашньою господаркою. У Львові в роках 1920 і 1921 брала Софія участь в акції утворення Українського Тайного Університету. Медичні студії, розпочаті у Львові, закінчила в Празі в 1929 р. Лікарський диплом офтальмолога - хірурга знострифікувала в Кракові в 1932 р. а в 1944 вийшла заміж за лікаря д-ра Лева-Василя Смішка. У Львові працювала, як перший асистент на очнім відділі шпиталю. Після приїзду до Америки осіли обоє у Філядельфії та прийняли працю лікарів при Кенсінґтон шпиталі. Софія носилася з думкою знострифікувати диплом також в Ню Йорку, одначе захворіла і не могла здійснити цього пляну.

Багато труду і праці завдала собі д-р Софія при збірці письм, журналів і книжок, де була згадка про о. Івана Волянського, першого нашого місіонера в Америці, та при пересилці тих матеріялів до архіву в нашім університеті в Римі, щоб зберегти сліди грандіозної праці о. Івана Волянського у розвою нашого церковного і громадського життя в Америці. Д-р Софія громадила відомості про свого батька Юлія Панкевича, арт. маляра для „Історії українського мистецтва" відомого мистця графіка Івана Кейвана. Обоє з мужем були душею й серцем за утворення Українського Католицького Патріярхату. Д-р Софія була захоплена ідеєю скликання з'їзду Волянських в Гантері в 1967 р., на якому, на жаль, не була через хворобу.

Д-р Софія з Панкевичів Смішко заснула на віки ранком 29-го листопада 1967 р., залишаючи у найглибшому смутку мужа, котрий півтора року пізніше помер, та відданих приятелів з родинної галузі Волянських. Хай вільна земля Вашінґтона буде Їй пером!

Мґр. Степан Волянський

Закінчується будова Українського Дому на Тасманії

Сідней. — Головна заля Українського Дому була остаточно закінчена перед початком 1970 р., залишилося ще добудувати дві кімнати: для Рідної Школи та для загального вжитку. Тижневик „Вільна Думка" в числі 48 (1969) інформував, що в м. Моонаґ, в Українському Домі на вечорі-конкурсі було вибрано „українською королевою Тасманії" п-у Марійку Запотоцьку та що в тих виборах велику участь брала українська молодь. Головою української громади на острові Тасманія біля Австралії є Г. Коляка, головою громади в Північній Тасманії — П. Колодій. В академії на відзначення 200-ліття з часу народження клясика української літератури Івана Котляревського більшість точок виконувала молодь. Газета з сумом подала вістку, що активний душпастир о. В. Подригуля покидає Тасманію й переїздить до Перту в Австралії.

Альбом народних і стрілецьких пісень

Осінню минулого року появився накладом автора, яким є п. Володимир Осередчук, альбом ч. 1 народних і стрілецьких пісень, опрацьованих на клясичну гітару для ужитку української молоді та старшого громадянства. Це дуже відрадне явище, бо на музичному ринку немає досі творів української музики зладжених на той інструмент, який в останньому часі став дуже популярний та поширився серед широких кіл українських організацій, як Пласт, СУМА й інших.

Як довідуємося, незабаром вийде „Українська баркароля" в легкому укладі зі словами так, що кождий зможе її грати на гітарі. Крім того автор задумує видати легку збірку пісень ч. 2 на гітару та запевняє, що кождий гітарист буде спроможний заграти ці пісні.

В. Осередчук студіював в Польщі, музичні студії закінчив в Німеччині, в академії гри на гітарі, яку проводив учитель Франц Швердгефер в Ауґсбурзі, Баварія, та крім того поглиблював їх в Америці у відомого гітаріста Гаррі Волпі в Ню Йорку. Крім клясичної гітари опанував пан В. Осередчук техніку гри на гавайській гітарі, з якою виступає на наших імпрезах. Награв кілька грамофонних платівок з бар. Мих. Мінським й іншими солістами.

Тепер веде муз. студію гри на гітарі, в якій навчаються гри українські та чужинецькі діти. Сподіваємось, що в короткому часі побачимо альбом ч. 2, який п. В. Осередчук має на думці видати для вжитку української спільноти.

І. Недільський

ПРОДОВЖУЮТЬСЯ УСПІШНІ ВИСВІТЛЮВАННЯ КІНОФІЛЬМУ „СВЯТА СОФІЯ"

Ню Йорк. — Під патронатом Товариства за Патріярхальний устрій УКЦеркви продовжується висвітлювання нового кольорового кінофільму — мистецького репортажу з незабутніх днів посвячення Собору св. Софії в Римі, продукції п. Ярослава Кулинича, автора кількох раніше випущених відомих кінокартин. Демонстрування фільму „Свята Софія" відбудеться в Ню Йорку цієї неділі в Укр. Народному Домі о 3, 5 і 7-ій гг.; в Амстердамі, Н. Й. — у п'ятницю 27 лютого о 8-й вечора, в залі при українській католицькій церкві; в Ютиці — в суботу 28-го о 6 і 8-й вечора в залі при українській катол. церкві та в Сиракюзах — у неділю 1-го березня, о 6-й вечора, в УНДомі. Фільм „Свята Софія" мав в українській періодичній пресі багато гарних відгуків.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

ПАЛІТРА МИХАЙЛА МОРОЗА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

ка, як набирала його палітра кольорової сили і дзвінкости. Це ті речі, які хотілося б бачити проаналізованими у докладній монографії, на яку така мистецька індивідуальність як Михайло Мороз вповні заслуговує.

Хоч Михайло Мороз був мистецькою індивідуальністю ще перед другою світовою війною, він і нині актуальний. Це найкраще свідчить про його великий талант, бо дійсний талант не старіється. Роками нагромаджену майстерність, в якій видається досягнув Михайло Мороз самого вершка, він, сповнений шуканням, далі вдосконалює. Малювання для Мороза — це його життя. Малярство його полонить, заспокоює і виповнює своїм змістом його існування. Нагородою для нього є ті переживання, яких зазнає він у творчому процесі і які може передати й душі іншої людини.

РЕПРОДУКЦІЇ ПРАЦЬ М. МОРОЗА

Моя дружина, Космач, 1943

Сучасний літописець (Е. Ревюк) 1960

Морська ліхтарня, 1965

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

НЕДІЛЯ, 22-го ЛЮТОГО 1970 р.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Запор. Січ, 342 Відд. о год. 1:30 по пол. в клясі ч. 2 при церкві св. Димитрія. — Секретар.

СТЕМФОРД, Конн. Звичайні місячні збори Б-ва св. Арх. Михаїла — 350 Відд. о год. 2-ій по пол. в церковній залі св. Володимира при 24 Венцель Тер. На порядку: вибір делегата і заступника на 27 конвенцію УНС. Проситься чл. прибути. — Гр. Слобода, предс., Яр. Горбачевський, кас., Т. Фінів, секр.

Розшук

Пошукую сестру ІРИНУ КУЛИК, яка була в Німеччині, нар. в с. Вислік, пов. Сянік, Зах. Україні. Хто знав би про неї, або вона сама, прошу писати до:

Peter Kulyk
178 Christie Avenue
Clifton, N.J. 07011
Tel.: 478-4313

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!